

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

3.1.1.25 ПП «СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА «Я У СВІТІ»»

напрямок підготовки 6.010105
«Корекційна освіта. Логопедія»

Київ – 2016

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2016 р.



РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

3.1.1.25 ПП «Спеціальна методика «я у світі»»

напрямок підготовки 6.010105
«Корекційна освіта. Логопедія»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>1679</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 <u>16</u> р.

Київ – 2016


Спеціальна методика «Я у світі»: роб.навч.прог. [для студ. напр. підготов. напрям підготовки 6.010105 «Корекційна освіта логопедія»] / уклад. Вишнівська Н.В. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 23 с.


Розробник:

Вишнівська Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 2 від 07 вересня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти

С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 рік
© Педагогічний інститут, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта. Логопедія»	Нормативна
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки: 4-й
Загальна кількість годин – 72		Семестр 7-й
		Лекції 16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. .		Практичні, семінарські 12 год.
		Самостійна робота 40 год.
		Модульний контроль: 4 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є:

- розкриття наукових концепцій, дидактико-методичних понять, методів та технологій уроку «Я у світі»;
- надання допомоги студентам у процесі оволодіння професійною компетентністю, формування особистості майбутнього учителя, який зорієнтований не на передачу знань, а на особистісний розвиток учня з ТПМ, формування його соціальної і громадянської компетентностей шляхом засвоєння різних видів соціального досвіду, що складається із загальнолюдських та національних цінностей, соціальних норм, громадянські активності, прийнятої в суспільстві поведінки, толерантного ставлення до відмінностей культур, традицій і різних думок;
- розкриття процесу гуманізації і демократизації освіти в Україні; визнання пріоритетів загальнолюдських цінностей; формування потреби до пізнання світу та людини як соціальної та біологічної істоти; засвоєння духовних цінностей; виховання патріотизму, поваги до Української держави, її символіки.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- створення умов для повноцінної реалізації та самореалізації потенційних професійних можливостей студента;
- оволодіння дидактико-методичними знаннями з навчальної дисципліни;
- усвідомлення практичної значущості теоретичних знань для творчої педагогічної діяльності вчителя;
- розвиток умінь моделювання навчально-виховного процесу уроків «Я у світі»;
- реалізація виховного спрямування предмета з метою формування професійних рис і якостей особистості;
- формування готовності до творчої активності у професійній діяльності;
- розвиток умінь користуватися системою цінностей суспільства;
- оволодіння системою норм, традицій, культурних стандартів поведінки.

Навчальна дисципліна «Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство»» спрямована на формування у студентів професійних компетентностей:

1. Загальні компетентності

- **Світоглядна** – наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, значущості для власного розвитку знань методики навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» у початковій школі;

- **громадянськ** – розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації навчально-виховного процесу на уроках «Я у світі» в початковій школі. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважати Батьківщину, її символіку, традиції, мову;

- **комунікативна** – вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки». Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя;

- **інформаційна** – здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань з методики навчання освітньої галузі «Суспільствознавство». Здатність до ефективного застосування інформаційних технологій;

- **науково-дослідницька** – здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з вирішенням педагогічних ситуацій на уроках «Я у світі» у початковій школі.

- **самоосвітня** – здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

2. Фахові компетентності

- **Організаційна** – здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати й оцінювати діяльність учнів на уроках «Я у світі» в початковій школі, проектувати формування їхньої соціальної і життєвої компетентностей;

- **психолого-педагогічна** – володіння психолого-педагогічними знаннями, знаннями із навчальної дисципліни, здатність добирати та застосовувати на уроках «Я у світі» ефективні педагогічні технології навчання, враховуючи індивідуальні та вікові особливості молодших школярів;

- **методична** – володіння методами, прийомами і засобами формування у молодших школярів соціальної і життєвої компетентностей; здатність до вирішення фахових і методичних завдань; застосування на практиці професійних умінь і навичок для формування методичної культури, вирішення педагогічних ситуацій; ефективна організація та проведення уроків «Я у світі»; інтегрування перспективних педагогічних технологій для досягнення поставленої мети;

- **здоров'язбережувальна** – здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище на уроках «Я у світі»;

- **інтегративна** – готовність упроваджувати в навчально-виховний процес початкової школи інтегровані уроки із застосуванням сучасних освітніх технологій, поєднувати знання з різних навчальних предметів для побудови уроку

«Я у світі» як цілісного творчого процесу; впровадження компетентнісного й особистісно зорієнтованого підходів у процесі навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» в початковій школі;

- *творча* – готовність упроваджувати сучасні освітні технології навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» в початковій школі, кардинально змінювати види діяльності, створювати власне навчально-методичне забезпечення курсу «Я у світі. 3-4 класи» з метою формування соціальної і життєвої компетентностей молодших школярів.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів *знань* про:

- психолого-педагогічні, дидактико-методичні засади;
- педагогічні технології та основні концепції їх впровадження;
- методи і прийоми формування загальної наукової цілісної картини світу у молодших школярів з ТПМ, засвоєння норм і правил моралі;
- провідні світоглядні ідеї, положення, що складають основу системи світорозуміння, визначають ставлення людини до природи, суспільства, самої себе;
- основні пам'ятки, заклади, діячів культури та мистецтва.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані *вміння*:

- будувати урок як цілісну, складну, динамічну систему, основними складовими якої є організаційний дидактичний, психологічний, методичний, виховний та санітарно-гігієнічний аспект;
- організовувати професійну діяльність на уроці, яка передбачає: постановку доцільної та раціональної мети і завдань навчання; мотивацію спільної діяльності вчителя і учня, планування, діагностування, прогнозування, стимулювання навчання дитини;
- використовувати правила бережливого ставлення до природи, що обумовлюють первинну соціалізацію молодшого школяра;
- формувати потреби до пізнання світу та людини в ньому як соціальної та біологічної істоти;
- моделювати навчальну діяльність спрямовану на гуманістичне виховання особистості та розвиток загальнолюдських цінностей, залучення учнів до досягнень рідної культури;
- створювати умови для розвитку дбайливого, відповідального ставлення до природи;
- використовувати ігрові ситуації з метою вивчення проблем вчинків і наслідків поведінки учнів;
- створювати атмосферу творчості, можливості для активного спілкування молодших школярів з важкими порушеннями мовлення.

Програмні результати навчання:

- знання навчальної дисципліни, достатні для успішної діяльності в освітній сфері;
- вміння ефективно і гнучко використовувати знання з навчальної дисципліни в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;
- здатність моделювати уроки «Я у світі» із застосуванням сучасних педагогічних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;
- вміння розробляти плани-конспекти та проводити уроки «Я у світі» із застосуванням сучасних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, уміння застосовувати сучасні ІКТ;
- здатність оцінювати навчальні досягнення молодших школярів;
- уміння здійснювати пошук і огляд інформації щодо сучасних технологій навчання у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси (періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо);
- здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з перспективними педагогічними технологіями і методикою їх упровадження в початковій школі;
- здатність аналізувати перспективний педагогічний досвід учителів із застосування сучасних технологій навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» для подальшого його впровадження в навчально-виховний процес початкової школи;
- здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи лідерські якості, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ

Лекція 1. Спеціальна методика викладання навчального предмету «Я у світі» як педагогічна наука. «Я у світі» як навчальний предмет у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

Предмет і завдання спеціальної методики «Я у світі». Зв'язок методики «Я у світі» із суміжними дисциплінами. Завдання і зміст роботи з навчального предмету «Я у світі» в спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з ТПМ. Методи наукового дослідження в спеціальній методиці викладання «Я у світі» як науки.

[осн.: 2,3, 4, ; дод.:1]

Лекція 2. Методологічні основи курсу «Спеціальна методика «Я у світі», зв'язок з іншими науками. (2 год.)

Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. Зв'язок методики «Я у світі» із суміжними дисциплінами. Завдання і зміст роботи з навчального предмету «Я у світі» в спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з ТПМ. Методи наукового дослідження в спеціальній методиці викладання «Я у світі» як науки.

[осн.: 1,2,; дод.:7]

Лекція 3. Зміст курсу «Я у світі» у сучасній початковій школі. (2 год.)

Сучасні програми з курсу «Я у світі». Принципи побудови курсу «Я у світі». Цілі вивчення курсу «Я у світі».

[осн.: 3, 4; дод.:1]

Семінар 1. Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі». (2 год.)

Лекція 4. Матеріальна база викладання навчального предмету «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

Засоби наочності на уроках курсу «Я у світі». Класифікація обладнання (обладнання живого куточку, географічного майданчику, навчально-дослідної ділянки тощо).

[осн.: 1, 2, 3; дод.:1, 7]

Лекція 5. Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

Психологічні основи методів та прийомів вивчення предмету «Я у світі». Залежність методів та прийомів навчання від дидактичної мети, змісту, засобів та організаційних форм навчання курсу «Я у світі». Особливості використання різних груп методів навчання курсу в спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.

Врахування особливостей пізнавальної діяльності учнів з ТПМ при виборі методів навчання.

[осн.: 1, 2, 4; дод.: 7]

Семінар 2. Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

Змістовий модуль II

Організація та методичне забезпечення навчального предмета «Я у світі»

Лекція 1. Інноваційні технології вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

Особливості розвивального навчання. Порівняльна характеристика традиційної та розвивальної системи навчання. Викладання курсу «Я у світі» за системою Ельконіна-Давидова. Формування дослідницької поведінки молодших школярів.

[осн.: 3; дод.:3,4,5]

Семінар 1. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я у світі». (2 год.). (Виїздне заняття до Національного науково-природничого музею. (вул. Богдана Хмельницького 15.)).

Лекція 2. Людина як складно організована моральна і самооцінна істота. Неповторність кожної людини. (2 год.)

Людина частина природи і суспільства. Відмінність людини від інших живих істот. Людина, особистість, індивід та індивідуальність. Людське життя – найвища цінність. Цінність особистісних якостей як чесність, правдивість, доброта, милосердя, працьовитість, наполегливість, відповідальність.

[осн.: 3, 4, 5; дод.: 1, 5]

Семінар 2. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу. (2год.).

Семінар 3. Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища. (2 год.).

Лекція 3. Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (2 год.).

Поняття «культура». Основні пам'ятки, заклади, визначні діячі України. Принципи культуротворчої та культуроохоронної діяльності. Розвиток уявлень про культуру поведінки у соціумі. Основні правопорушення, поширені серед молодших школярів. Розв'язання прогностичних задач.

[осн.: 3, 4, 5; дод.:1, 5]

Семінар 4. Розкриття сутності та основних функцій історичного надбання української культури. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (2 год.)

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I							
Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі»» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ .							
1.	Спеціальна методика викладання навчального предмету «Я у світі» як педагогічна наука. «Я у світі» як навчальний предмет у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.	4	2	2		2	
2.	Методологічні основи курсу «Спеціальна методика «Я у світі»», зв'язок з іншими науками.	4	2	2		2	
3.	Зміст курсу « Я у світі» у сучасній початковій школі».	4	2	2		2	
4.	Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі».	4	2		2	2	
5.	Матеріальна база викладання навчального предмету «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.	6	2	2		4	
6.	Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі»». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.	8	4	2	2	4	
	Модульна контрольна робота №1	2					2
Змістовий модуль II							
Організація та методичне забезпечення навчального предмета «Я у світі»							
1.	Інноваційні технології вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.	6	2	2		4	
2.	Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я у світі». (Виїздне заняття до Національного науково-природничого музею. (вул. Богдана Хмельницького 15.)).	6	2		2	4	
3.	Людина як складно організована моральна і самооцінна істота. Неповторність кожної людини.	6	2	2		4	
4.	Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу.	6	2		2	4	
5.	Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища.	6	2		2	4	
6.	Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра	8	4	2	2	4	
	Модульна контрольна робота №2	2					2
Разом за навчальним планом		72	28	16	12	40	4

5. Теми семінарських і практичних занять

Змістовий модуль I

Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі»» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ

Семінар 1

Тема. Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі». (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Види уявлень та понять у курсі «Я у світі».

2. Методика формування уявлень та понять у курсі «Я у світі».

3. Умови формування уявлення на уроці.

4. Шляхи розвитку понять.

5. Методика формування вмінь у курсі «Я у світі».

6. Засоби формування вмінь у процесі вивчення освітньої галузі «Суспільствознавство».

II. Перевірка виконаної самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

[осн.: 1,2, 3; дод.: 1, 7]

Семінар 2. Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Наочні, словесні, практичні методи.

2. Урок – основна форма вивчення курсу «Я у світі».

3. Класифікація уроків у курсі «Я у світі».

4. Методика проведення комбінованого уроку з курсу «Я у світі».

5. Організація екскурсій у курсі «Я у світі».

6. Особливості проведення нетрадиційних уроків у курсі «Я у світі».

7. Домашня робота у вивченні курсу «Я у світі».

8. Позакласна робота в спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ.

II. Перевірка виконаної самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

[осн.: 1,2, 3, 5; дод.: 1, 7]

Змістовий модуль II
Організація та методичне забезпечення навчального предмета
«Я у світі»

Семінар 1. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу « Я у світі». (2 год.). (Виїздне заняття до Національного науково-природничого музею. (вул. Богдана Хмельницького 15.)).

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зміст екологічної освіти молодших школярів.
2. Формування екологічної культури молодших школярів.
3. Формування моральних та екологічних відносин у молодших школярів.
4. Дослідницькі домашні завдання екологічного змісту.

II. Перевірка виконаної самостійної роботи.

III. захист навчального проекту.

[осн.: 3; дод.:1]

Семінар 2. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу. (2год.)

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Роль спілкування у житті людини. Культура і мистецтво спілкування.
2. Мова як засіб спілкування.
3. Формування моральних відносин у молодших школярів.
4. Соціальна функція сім'ї.
5. Роль сім'ї у житті людини.
6. Етнічний та демографічний склад населення України.

II. Перевірка виконаної самостійної роботи.

III. захист навчального проекту.

[осн.: 3, 5 дод.:1, 5]

Семінар 3. Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища. (2 год.)

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Правила поведінки у суспільстві.
2. Національна символіка і державні символи.
3. Основні права та обов'язки громадянина.

4. Конституція України, державний устрій.
 5. Виховання гордості за свою Батьківщину, місце України серед інших країн світу.
 6. Декларація про права людини. Конвенція прав дитини.
 7. Бережливе ставлення до всього живого в довкіллі, до результатів людської праці.
- II. Перевірка виконаної самостійної роботи.
- III. захист навчального проекту.

[осн.: 3, 5 дод.:1, 5]

Семінар 4. Розкриття сутності та основних функцій історичного надбання української культури. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (2 год.)

- I. Теоретична частина.
- Понятійно-категоріальний апарат теми.
1. Формування території України.
 2. Ознайомлення молодших школярів із сучасним адміністративно-територіальним устроєм.
 3. Розвиток уявлень про культуру поведінки у соціумі.
 4. Сутність і основні функції культури.
 5. Виникнення поняття культури.
 6. Основні правопорушення поширені серед молодших школярів.
 7. Поняття творчості. Види творчості.
 8. Українська вишиванка. Регіональні особливості традиційного українського одягу.
- II. Перевірка виконаної самостійної роботи.
- III. захист навчального проекту.

[осн.: 3, 5 дод.:1, 5]

5. Самостійна робота

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі»» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ		
Тема 1. Спеціальна методика викладання навчального предмету «Я у світі» як педагогічна наука. «Я у світі» як навчальний предмет у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)	Семінарське заняття	15
Тема 2. Методологічні основи курсу «Спеціальна методика «Я у світі», зв'язок з іншими науками. (2 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 3. Зміст курсу «Я у світі» у сучасній початковій школі». (2 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 4. Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі». (2 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 5. Матеріальна база викладання навчального предмету «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 6 Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)	Семінарське заняття	15
Змістовий модуль II Організація та методичне забезпечення навчального предмета «Я у світі»		
Тема 1. Інноваційні технології вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 2. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я у світі». (4 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
Тема 3. Людина як складно організована моральна і самооцінна істота. Неповторність кожної людини. (4 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 4. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу. (4 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 5. Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища. (4 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 6. Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (4 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, залік	10
<i>Разом 40 год.</i>	<i>Разом</i>	<i>130</i>

Змістовий модуль I

Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі»» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ

Тема 1. Спеціальна методика викладання навчального предмету «Я у світі» як педагогічна наука. «Я у світі» як навчальний предмет у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (2 год.)

1. Проаналізувати зміст освітньої галузі «Суспільствознавство».
2. Законспектувати з програми (для загальноосвітніх навчальних закладів) мету, завдання навчального предмету «Я у світі»
3. Опрацювати основні положення курсу «Я у світі».
4. [осн.: 3, 5 дод.:1]

Тема 2. Методологічні основи курсу «Спеціальна методика «Я у світі»», зв'язок з іншими науками. (2 год.)

1. Проаналізуйте психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Я у світі» у початковій школі.
 2. Законспектуйте та поясніть методику проведення педагогічного експерименту.
- [осн.: 1,3; дод.: 1, 2]

Тема 3. Зміст курсу «Я у світі» у сучасній початковій школі. (2 год.)

1. Проаналізуйте сучасні програми з курсу «Я у світі», схематично покажіть які теми підручника відповідають змістовим лініям державного стандарту початкової школи, освітня галузь «Суспільствознавство».
 2. Проаналізуйте принципи побудови курсу «Я у світі».
- [осн.: 1, 4; дод.: 1]

Тема 4. Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі». (2 год.)

1. Схематично побудуйте етапи формування понять.
 2. Назвіть та проаналізуйте умови які необхідно створити для формування уявлення на шкільному уроці.
- [осн.: 1,2, 3; дод.: 6]

Тема 5. Матеріальна база викладання навчального предмету «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)

1. Складіть таблицю основного та допоміжного обладнання яке використовується на уроках курсу «Я у світі».
2. Запишіть у таблицю класифікацію основного обладнання за зразком:

Натуральні об'єкти	Образотворчі	Аудіовізуальні	Моделі
--------------------	--------------	----------------	--------

[осн.: 1, 3; дод.: 7]

Тема 6. Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)

1. Складіть план роботи суспільствознавчого гуртка за зразком:

Гурткова робота

Назва гуртка.

Девіз гуртка.

Емблема.

Планування роботи гуртка

№	Вид та місце заняття	Зміст заняття	Дата проведення
---	----------------------	---------------	-----------------

2. Розробіть конспект комбінованого уроку з навчальної дисципліни «Я у світі» для дітей з ТПМ.

3. Заповніть таблицю:

Вивчення курсу «Я у світі» в 3 класі; в 4 класі.

Тема	Методи	Форми	Види роботи
------	--------	-------	-------------

[осн.: 1,2; дод.:4, 5, 7]

Змістовий модуль II

Організація та методичне забезпечення навчального предмета «Я у світі»

Тема 1. Інноваційні технології вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (4 год.)

1. Розробіть урок з курсу «Я у світі» згідно системи розвивального навчання Ельконіна-Давидова.
2. Підготуйте комп'ютерні презентації сучасних технологій викладання освітньої галузі «Суспільствознавство».

[осн.: 3; дод.: 3, 6]

Тема 2. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я у світі». (4 год.)

1. Складіть план індивідуальної та масової роботи з екологічного виховання за зразком.

План індивідуальної роботи

ППШ учня	Напрями корекції	Галузь інтересів	Заходи
----------	------------------	------------------	--------

2. Складіть план фронтальної роботи з екологічного виховання молодших школярів.

Місяць	Шкільні заходи	Класні заходи
--------	----------------	---------------

[осн.: 1, 3; дод.: 2, 7]

Тема 3. Людина як складно організована моральна і самооцінна істота. Неповторність кожної людини. (4 год.)

1. Розробіть розповідь на тему: «Людське життя – найвища цінність», перетворіть її на проблемне викладення.

2. Розробіть евристичну бесіду на тему: «Моральні якості людини», припустіть та проаналізуйте можливі помилки вчителя.

[осн.: 3, 5; дод.: 1]

Тема 4. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу. (4 год.)

1. Побудуйте логічні схеми понять: родина, суспільство.
2. Розкрийте зміст понять теми: «Моральні цінності» за зразком:

№	Поняття теми	Визначення
---	--------------	------------

[осн.: 3, 5; дод.: 1]

Тема 5. Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища. (4 год.)

1. Розкрийте варіативність викладення матеріалу до теми: «Турбота кожного про оточення, про довкілля, про історичну та культурну спадщину», в контексті поширених видів навчання, за зразком.

Мета	Види навчання		
	Пояснювально-ілюстративне	Проблемне	Розвивальне
Принципи			
Форми			
Методи			
Види діяльності			

2. Розробіть проект на тему: «Славетні українці».

3. [осн.: 3, 5; дод.: 1, 3]

Тема 6. Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (4 год.)

1. Розкрийте зміст ключових понять теми.

Поняття теми	Визначення

2. Розробіть тематичний цикл інтегрованих уроків у межах теми 4.

№	Тема	Інтеграція видів діяльності, визначення пріоритетного напрямку				
		Мовленнєвий блок	Історичний блок	Технологічний блок	Блок «Суспільствознавство»	Блок «Мистецтво»

[осн.: 3, 5; дод.: 1, 4, 5]

IV. Навчально-методична карта дисципліни «СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА «Я У СВІТІ»

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II						
Назва модуля	Психолого-педагогічні основи побудови методичної системи навчання курсу «Спеціальна методика «Я у світі» у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ						Організація та методичне забезпечення навчального предмета «Я у світі»						
Кількість балів за модуль	122 бали						132 бали						
Лекції	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
Теми лекцій	Спеціальна методика викладання навчального предмету «Я у світі» як педагогічна наука. «Я у світі» як навчальний предмет у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (1 бал)	Методологічні основи курсу «Спеціальна методика «Я у світі», зв'язок з іншими науками. (1 бал)	Зміст курсу «Я у світі» у сучасній початковій школі». (1 бал)		Матеріальна база викладання навчального предмету «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (1 бал)	Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (1 бал)	Інноваційні технології вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (1 бал)		Людина як складно організована моральна і самоцінна істота. Неповторність кожної людини. (1 бал)				Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (1 бал)
Теми семінарських занять				Система знань та умінь у шкільному курсі «Я у світі». (10+1 бал)		Характеристика методів викладання курсу «Спеціальна методика «Я у світі». Форми вивчення курсу «Я у світі» у початковій спеціальній загальноосвітній школі для дітей з ТПМ. (10+1 бал)		Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я у світі». (10+1 бал)		Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу. (10+1 бал)	Усвідомлення довкілля і себе у ньому. Елементи культурно-історичного середовища. (10+1 бал)		Людина і культура. Використання українських народних традицій та звичаїв у навчанні молодшого школяра. (10+1 балів)
Самостійна робота Табл. 6.1	15 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	15 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
МКР	25 балів						25 балів						
Разом	254 бала												

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Спеціальна методика «Я у світі»», оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2., табл. 8.3.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 40	до 40	100

Таблиця 8.2

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	К-ть л-цій, семінарських занять, завдань	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	16 год.	8
2.	Відвідування семінарських занять	12 год.	6
3.	Виконання завдань для самостійної роботи (домашнього завдання)	40 год.	130
4.	Робота на семінарському занятті		60
5.	Модульний контроль	4 год.	50
Підсумковий рейтинговий бал			254 К. – 2,54

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки

ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 - 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 - 68	«задовільно»	E
69 - 74	«задовільно»	D
75 - 81	«добре»	C
82 - 89	«добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.4

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

9. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

Рекомендована література

Базова

0. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах: навч. посіб. / Т.М.Байбара. К.: Веселка, 1998. – 334 с.
1. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка (за ред. В.І. Бондаря, В.В. Засенка). – К.: 2004. – 152 с.
2. Лінник О.О. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». Навчальний посібник / Автор та укладач О.О. Лінник. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 248 с.
3. Програма для загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення «Я і Україна» (2-4 кл.) Київ. Початкова школа, 2006.
4. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. – К.: „Початкова школа“, 2006. – 432 с.

Допоміжна

1. Бібік Н.М. Я у світі. 3 клас: підручник для загальноосвіт. навч. закл. / Н.М.Бібік. – Х.: Вид.група «Основа», 2013. – 160 с.: іл.
2. Гадецький М.В. Організація навчального процесу в сучасній школі: Навчально-методичний посібник для вчителів, керівників вищих навчальних закладів, слухачів ІПО / М.В. Гадецький, Т.М. Хлебнікова. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 136 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М.Дичківська. – К.: Академвидав. 2004. – 352 с.
4. Іванішена С. Форми і методи інтерактивного навчання / С.Іванішена // Поч. шк. – 2006. – ЖЗ. – С. 9-11.
5. Інновації в методиці викладання початкового курсу природознавства: навч. метод, посіб. / [укладачі О.О.Ліннік, Н.І.Черв'якова]. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 85 с.
6. Ліннік О.О. Творче проєкування в організації життєдіяльності шестирічок: навч.-метод, посіб. / О.О.Ліннік. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 178с.
7. Нарочна Л.К. Методика викладання природознавства / Л.К.Нарочна. Г.В.Ковальчук. К.Д.Гончарова. – К.: Вища школа, 1990. – 302с.
8. <http://znaimo.com.ua/>
9. <http://bdpu.org/sites/bdpu.org>
10. osvita.ua/school/lessons

Тематика курсових робіт з курсу «Спеціальна методика»Я у світі»»

1. Патріотичне виховання молодших школярів з ТПМ в умовах полікультурного суспільства
2. Використання проблемних ситуацій на уроках "Я у світі" (3 клас).
3. Виховання загальнолюдських цінностей у навчально-виховному процесі початкової школи.
4. Формування культури поведінки молодших школярів з ТПМ у позаурочній діяльності.
5. Формування культури міжособистісного спілкування молодших школярів з ТПМ на уроках «Я у світі».
6. Формування національної самосвідомості засобами народознавства у навчально-виховному процесі початкової школи.
7. Формування екологічного світогляду та культури особистості молодших школярів з ТПМ на уроках «Я у світі».
8. Виховання гуманістично спрямованої особистості молодшого школяра з ТПМ в позаурочний час.
9. Формування духовних цінностей українців на уроках «Я у світі».
10. Формування гуманної соціально-активної особистості на уроках курсу «Я у світі» у 4 класі.
11. Розвиток пізнавальних інтересів учнів 4 класу з ТПМ на уроках «Я у світі».
12. Формування національної самосвідомості четвертокласників з ТПМ на уроках «Я у світі».
13. Формування поваги до національної культури у молодших школярів з ТПМ на уроках «Я у світі».
14. Формування у молодших школярів з ТПМ загальнолюдських моральних цінностей на уроках «Я у світі».
15. Формування патріотичних почуттів у молодших школярів з ТПМ у позаурочній діяльності.
16. Формування всебічно розвинутої особистості засобами українського фольклору на уроках «Я у світі» .